

NIJMEGEN EUROPEAN
GREEN CAPITAL 2018

GROENE FIETSRUTE XL (40 KM)

ONTDEK DE DUURZAME HOTSPOTS VAN NIJMEGEN!

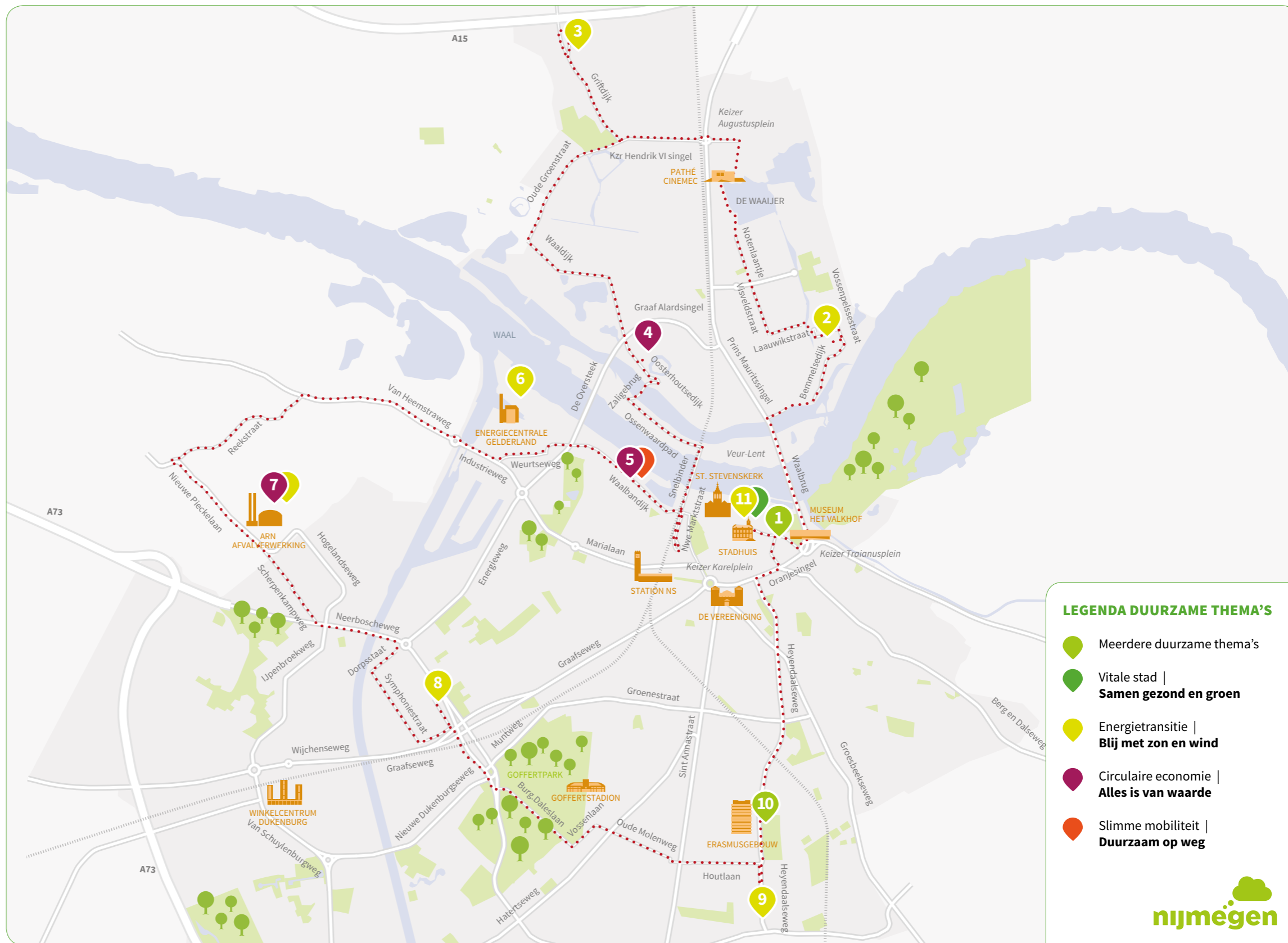
Nijmegen is verkozen tot European Green Capital 2018. Een jaar lang zijn we de duurzame hoofdstad van Europa. Die award verdienen we niet zomaar. Jarenlang is hard gewerkt aan vergroening en verduurzaming van de stad. Wat je daar als inwoner of bezoeker van ziet? Je ontdekt het via de groene routes. Al fietsend of wandelend kun je, met de routekaart op zak, een kijkje nemen bij Nijmeegse projecten die vooroplopen in duurzaamheid.

GROENE FIETSRUTE XL (40 KM)

In deze groene fietsroute van ongeveer 40 kilometer leiden we je langs elf duurzame hotspots van Nijmegen: bijzondere plekken waarmee de stad zich van haar groenste kant laat zien. Dus vul je waterfles, stap op de fiets, dan nemen we je mee op pad!

www.greencapital2018.nl

PLATTEGROND GROENE FIETSRUTE XL (40 KM)

LEGENDA DUURZAME THEMA'S

- Meerdere duurzame thema's
- Vitale stad | **Samen gezond en groen**
- Energietransitie | **Blij met zon en wind**
- Circulaire economie | **Alles is van waarde**
- Slimme mobiliteit | **Duurzaam op weg**

DE DUURZAME HOTSPOTS VAN NIJMEGEN

- 1 **BEZOEKERSCENTRUM EGC 2018**
Kelfkensbos
- 2 **IEWAN STROWIJK**
Karl Marxstraat 1
- 3 **WINDPARK NIJMEGEN-BETUWE**
Griftdijk 24
- 4 **ART LABORATORY NIJMEGEN**
Oosterhoutsedijk 88

- 5 **HONIG – SMELTKROES, DUTCH BICYCLE CENTRE**
Waalbandijk 16 en 8b
- 6 **DE GROENE DELTA**
Winselingseweg
- 7 **ARN AFVALVERWERKING**
Nieuwe Pieckelaan (Weurt)
- 8 **ENERGIEBESPARING NEERBOSCH-OOST**
Aubadestraat
- 9 **ENERGIENEUTRAAL AQUA VIVA BRAKKENSTEIN**
Pastoor Wichersstraat / Heyendaalseweg

- 10 **CAMPUS HEYENDAAL**
Erasmuslaan 1
 - 11 **DUURZAAM STADHUIS**
Burchtstraat / Korte Nieuwstraat 6
- Eten, drinken en parkeren in de directe omgeving mogelijk

ONTDEK DE DUURZAME HOTSPOTS VAN NIJMEGEN!

BEZOEKERSCENTRUM EGC 2018

Begin je route in het Bezoekerscentrum van Nijmegen European Green Capital 2018. Hier vind je alles wat je wilt weten over activiteiten die we organiseren in het kader van Nijmegen European Green Capital 2018: tentoonstellingen, workshops, uitstapjes, én wandel- en fietsroutes, voor als je verder op stap wilt. Ook kun je hier terecht als je wilt weten hoe je meedoet aan Nijmegen European Green Capital. Het centrum

dankt zijn natuurlijke uitstraling aan het gebruik van boomstammen en circulaire materialen. Een fijne habitat voor de flora en fauna in de buurt. www.greencapital2018.nl

ROUTEVERVOLG → fiets via Kelfkensbos naar het Traianusplein en ga de Waalbrug over. Buig onderaan de brug rechtsaf en sla bij het eerste kruispunt opnieuw rechtsaf, de Bemmelsedijk op. Fiets richting Fort Lent. Sla vlak voor het fort linksaf de Vossenspelssstraat in. Ga de eerste straat links, de Karl Marxstraat in.

IEWAN STROWIJK

Energietransitie | Blij met zon en wind

Eenvoudig leven, op duurzame wijze: hoe dóe je dat? Initiatiefgroep Ecologisch Wonen Nijmegen (IEWAN) in Nijmegen-Lent laat het zien. Wat begon met een gedeelde droom – duurzaam en gemeenschappelijk leven – groeide in 2015 uit tot een bijzondere woongemeenschap van 24 sociale-huurwoningen. Bewoners en vrijwilligers werkten samen met professionele bouwvakkers

aan de bouw van dit ecologische complex. Het is opgetrokken uit stro, leem en hout, en afgemaakt met zonnepanelen en rietfilters (voor de zuivering van afvalwater). Zie voor meer informatie en rondleidingen www.iewan.nl.

ROUTEVERVOLG → ga de Karl Marxstraat verder door tot aan de T-splitsing. Steek schuin rechts over, de Edith Steinstraat in. Volg het fietspad tot aan het kruispunt met de Laauwikstraat. Ga hier linksaf en vervolgens bij de rotonde rechtdoor. Rij door tot aan het rode fietspad en sla rechtsaf de Visveldsestraat in. Vervolg je weg rechtdoor (dit gaat over in het Notenlaantje, onderdeel van het RijnWaalpad). Ga om plas De Waaijer heen. Sla na Pathé Cinemec linksaf de Ovatonde op en ga rechtdoor, de Keizer Hendrik VI-singel op. Fiets deze af tot aan de Griftdijk. Sla rechtsaf en fiets door tot aan het garagebedrijf. Neem hierna de weg schuin rechts, naar het windpark.

WINDPARK NIJMEGEN-BETUWE

Energietransitie | Blij met zon en wind

3

Een open terrein, weinig bebouwing en een stevige wind uit het zuiden of zuidwesten: een ideale plek voor windmolens! De vier molens zijn geplaatst in opdracht van WindpowerNijmegen, een coöperatie die in 2013 door burgers is opgericht. Formeel zijn de windmolens dan ook eigendom van de 1.013 burgers die de coöperatie sterk is. Daarnaast telt de coöperatie 300 donateurs.

www.windparknijmegenbetuwe.nl

ROUTEVERVOLG → fiets via de Griftdijk terug richting Nijmegen-Centrum. Ga bij het kruispunt met de Keizer Hendrik VI-singel rechtsaf de Oude Groenstraat op. Rij door tot aan de T-splitsing met de Waaldijk. Ga linksaf via de klimaatdijken Hof van Holland richting de Oosterhoutsedijk. Fiets onder de Oversteek door. Ongeveer 150 meter na de brug vind je aan je linkerhand Art Laboratory Nijmegen.

ART LABORATORY NIJMEGEN

Circulaire economie | Alles is van waarde

4

Waar je nu nog woonboerderijen, tuinen en boomgaarden om je heen ziet, komen straks duizenden woningen. Hoe het gebied vormt krijgt? Daar denkt Fabrikaat over mee, in het project Art Laboratory. Op basis van wat er al is (materialen, natuur, kennis en initiatieven uit de omgeving) schetsen onderzoekers, makers en kunstenaars samen de mogelijkheden voor het ontwikkelen

van een duurzame en leefbare omgeving. Binnen en buiten vind je kunstwerken en installaties, die deel uitmaken van de Kunstroute Hof van HollandArt. www.stichtingfabrikaat.nl

ROUTEVERVOLG → fiets verder via de Oosterhoutsedijk richting Nijmegen en sla rechtsaf de Zaligebrug op. Ga aan het einde links, het Ossenwaardpad op. Klim via de trap fietsbrug De Snelbinder op en steek de Waal over. Draai aan het eind van de brug met een scherpe bocht linksaf de Nieuwe Marktstraat op. Ga links onder de Hezelpoort door. Fiets door tot aan het snelfietspad en ga rechts. Fiets nu, met de haven aan je rechterhand, de Waalbandijk op richting de Honig.

HONIG – SMELTKROES, DUTCH BICYCLE CENTRE

Circulaire economie | Alles is van waarde
Slimme mobiliteit | Duurzaam op weg

5

De Smeltkroes Nijmegen is een werkplaats waar verschillende creatieve ondernemers het lokale, het duurzame en het circulaire in hun denken en werken hebben verweven. Zo vind je hier het LokaliteitenKabinet: een marktplaats voor tweedehands grondstoffen, hulpstoffen, halfabrikaten en afvalstoffen uit de directe omgeving. Het bedrijventercentrum Dutch Bicycle Centre is er speciaal voor de fietsfanaat. Ben je meer van interieur en fashion? Bij onder andere Hugo van der Kallen, Made in Nijmegen en Dutch aWEARness kun je terecht voor eerlijke, unieke producten. www.desmeltkroesnijmegen.nl, www.dutchbicyclecentre.nl

ROUTEVERVOLG → fiets over de Laan van Oost-Indië in de richting van brug De Oversteek. De laan gaat over in de Nymaweg. Ga onder de brug door en rijd links met de bocht mee. Rechts van je zie je de oude kolencentrale van Engie.

DE GROENE DELTA

Energietransitie | Blij met zon en wind

6

Het was altijd een vertrouwd beeld, de kolencentrale aan het Maas-Waalkanaal. Nu de centrale is gesloten, gaat de sloophamer erin. Over een jaar of twee is de centrale volledig uit de skyline van Nijmegen verdwenen. ENGIE buigt zich over duurzame herontwikkeling van het terrein, dat verder gaat onder de naam De Groene Delta. Het idee is om nieuwe vormen van energieopwekking op een

slimme manier te combineren met bijvoorbeeld nieuwe (watergebonden) bedrijvigheid. Bovendien zijn er plannen voor het plaatsen van nog veel meer zonnepanelen (tot zo'n 10.000 in totaal) en windmolens. www.centrale gelderland.nl

ROUTEVERVOLG → draai vanaf de Nymaweg rechts de Weurtseweg op en ga rechtsaf de Industrierweg op. Ga het kanaal over, neem de rotonde half en ga de Van Heemstraweg op. Rij door tot aan de kruising met de Reekstraat. Sla linksaf en rijd door totdat je linksaf het fietspad (Pieckenlaan) in kunt slaan.

ARN AFVALVERWERKING

Circulaire economie | Alles is van waarde
Energietransitie | Blij met zon en wind

7

Aan je linkerhand zie je een van de allerschoonste verbrandingsovens van Europa. ARN zet (rest)afval om in energie, meststof en andere herbruikbare materialen. Het rookgas dat bij de afvalverwerking vrijkomt wordt gefilterd. De centrale heeft een vergistingsinstallatie, waarmee het bedrijf al het ingezamelde gft-afval in de regio duurzaam verwerkt. Dat is maar liefst 40.000 ton

afval per jaar! ARN zet dit om in groen gas: vloeibare CO₂ voor de tuinbouw en keurcompost. Het groene gas (CNG) is bijvoorbeeld gekoppeld aan OV-bedrijf Hermes; 215 bussen in regio Arnhem-Nijmegen rijden erop. Ook een aantal voertuigen van afvalinzamelaar Dar rijdt op dit groen gas. Je kunt op aanvraag een excursie volgen, zie www.arnbv.nl

ROUTEVERVOLG → blij op het fietspad (de Pieckenlaan gaat over in de Scherpenkampweg). Volg je weg met een haakse bocht naar rechts en onmiddellijk weer links. Na ongeveer 200 meter ga je bij een zijstraat schuin rechts het fietspad op. Ga via de Neerboscheweg het Maas-Waalkanaal over. Ga via het fietspad rechts de Dorpsstraat in. Sla na ongeveer 500 meter links de Symfoniestraat in. Rij deze helemaal uit tot aan de Serenadestraat. Sla linksaf, en verderop weer links, de Audabestraat in.

ENERGIEBESPARING NEERBOSCH-OOST

Energietransitie | Blij met zon en wind

8

Niet te missen: de hoge flat van tien verdiepingen aan de Aubadestraat. Deze dateert uit 1970; de zeventig appartementen waren hard aan vernieuwing toe. Wooncorporatie Talis renoveerde de flat van binnen en van buiten en legde het dak vol met zonnepanelen. In totaal verduurzaamt Talis 224 appartementen in Neerbosch-Oost.

De meeste woningen gingen van energielabel G naar A of B. www.talis.nl
 ROUTEVERVOLG → steek bij de stoplichten de Graafseweg over. Ga onder het spoor door, steek het Jonkerbosplein over, ga een stukje Weg door Jonkerbos in. Ga bij de eerstvolgende stoplichten linksaf en steek tweemaal over. Vervolg je weg via de Burgemeester Daleslaan tot aan de Vossenlaan (net na het Goffertpark).

Sla linksaf en vervolgens de derde rechts, de Oude Molenweg op. Fiets deze helemaal af, tot aan de Van Peltlaan. Sla rechtsaf en direct links. Steek de Sint Annastraat over en ga de Houtlaan op. Rij deze uit tot aan het kruispunt met de Heyendaalseweg. Ga rechtsaf en rijd door tot aan Heyendaalseweg 300.

ENERGIENEUTRAAL AQUA VIVA BRAKKENSTEIN

Energietransitie | Blij met zon en wind

9

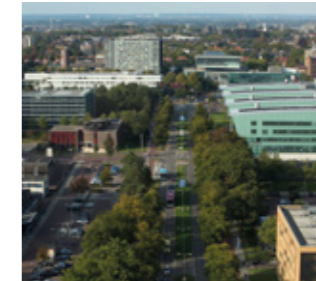

Kloostertuin Aqua Viva Brakkenstein is het eerste appartementencomplex in Nederland dat is uitgerust met SolarEis. Dit is een volledig autonoom, milieuvriendelijk verwarmings- en koelsysteem. Het maakt gebruik van beschikbare natuurlijke energiebronnen als zon, lucht, aarde, water en ijs. En werkt onder andere met zon-luchtcollectoren, regenwaterreservoirs en kristallisatie-energie. Dit laatste werd nooit eerder op zo'n schaal toegepast. www.solareis.nl

ROUTEVERVOLG → fiets terug over de Heyendaalseweg, richting de campus. Links van je zie je het Erasmusgebouw.

CAMPUS HEYENDAAL

Voor een snelle impressie van de campus: neem in het Erasmusgebouw de lift naar de twintigste verdieping. Je hebt hier een prachtig uitzicht over het universiteitsterrein en de groene hoofdstad van Europa. Door middel van *augmented reality* krijg je een overzicht van de vele duurzame initiatieven op de campus, in de stad en daarbuiten. Je wordt onder andere gewezen op het

Grotiusgebouw, het Huygensgebouw, het A-gebouw, de groene sedumdaken, het ontwerp van de nieuwbouw van het ziekenhuis en de wadi's, een soort opvangbekkens voor regenwater. En wist je dat er op meerdere plekken op het universiteitsterrein zonnestroominstallaties staan? Of dat in de middenberm van de Heyendaalseweg een oase van bloemen is gecreëerd, voor behoud van bijen, hommels en vlinders?

ROUTEVERVOLG → ga verder de Heyendaalseweg af. Check direct nadat je het spoor over bent gegaan de Zonneboom, links op het open plein bij het Technovium. Het is een 'levend' kunstwerk, uitgerust met 97 kleine zonnepanelen, dat door de dag heen de zon volgt. Op basis van zonne-energie houdt de boom zichzelf in leven. Ga verder richting het centrum (de Heyendaalseweg loopt over in de Coehoornstraat en Prins Bernhardstraat), tot aan de Oranjesingel. Ga rechtsaf. Steek bij het kruispunt met de Berg en Dalseweg linksaf de Sint Canisiussingel over, de Van de Bruggenstraat in. Neem de vierde afslag rechts, de Hertogstraat. Rij deze uit en sla linksaf de Burchtstraat in.

DUURZAAM STADHUIS

Energietransitie | Blij met zon en wind
Vitale stad | Samen gezond en groen

11

Het stadhuis is één van de meest duurzame kantoorgebouwen in de binnenstad. Dat is gelukt dankzij een renovatie waarbij driedubbelglas en led-verlichting zijn geplaatst en het dak en gevels flink zijn geïsoleerd. Ook heeft het een groot groen dak met duizenden stadsbijen, die honing maken.

ROUTEVERVOLG → je kunt je toer hier eindigen. Of rond je bezoek af bij het Bezoekerscentrum EGC 2018 op Kelfkensbos.